Evropský parlament
2024-2029

Výbor pro zahraniční věci

2025/2082(INI)

27.06.2025

NÁVRH ZPRÁVY

o vztazích mezi EU a Saúdskou Arábií
(2025/2082(INI))

Výbor pro zahraniční věci

Zpravodajka: Hana Jalloul Muro

OBSAH

Strana

NÁVRH USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU 3

VYSVĚTLUJÍCÍ PROHLÁŠENÍ.....7

PŘÍLOHA: SUBJEKTY NEBO OSOBY, OD NICHŽ ZPRAVODAJKA OBDRŽELA PODNĚTY 8

NÁVRH USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU

o vztazích mezi EU a Saúdskou Arábií
(2025/2082(INI))

Evropský parlament,

– s ohledem na články 205 až 222 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU),

– s ohledem na společné sdělení Komise a vysoké představitelky Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku ze dne 18. května 2022 o strategickém partnerství s oblastí Zálivu (JOIN(2022)0013) a na závěry Rady ze dne 20. června 2022 o tomto tématu,

– s ohledem na mandát Rady pro zahájení jednání o jednotlivých dohodách o strategickém partnerství se zeměmi Rady pro spolupráci arabských států v Zálivu, respektive Královstvím Bahrajn, Státem Kuvajt, Sultanátem Omán, Státem Katar, Královstvím Saúdská Arábie a Spojenými arabskými emiráty,

– s ohledem na společné prohlášení ze summitu Evropské unie a Rady pro spolupráci v Zálivu ze dne 16. října 2024,

– s ohledem na doporučení pro rozhodnutí Rady o nových směrnicích pro jednání o regionální dohodě o volném obchodu a dvoustranných dohodách o volném obchodu se zeměmi Rady pro spolupráci arabských států v Zálivu, respektive Královstvím Bahrajn, Státem Kuvajt, Sultanátem Omán, Státem Katar, Královstvím Saúdská Arábie a Spojenými arabskými emiráty,

– s ohledem na čtvrté kolo rozhovorů mezi EU a Královstvím Saúdská Arábie o lidských právech, které se konalo dne 20. prosince 2024 v Rijádu,

– s ohledem na zprávu skupiny odborníků OSN o Království Saúdská Arábie (2025/169),

– s ohledem na článek 55 jednacího řádu,

– s ohledem na zprávu Výboru pro zahraniční věci (A10-0000/2025),

A. vzhledem k tomu, že Saúdská Arábie je pro EU klíčovým dvoustranným a regionálním partnerem;

B. vzhledem k tomu, že Saúdská Arábie je v celosvětovém měřítku 17. největším obchodním partnerem EU a EU je v Saúdské Arábii největším zahraničním investorem;

C. vzhledem k tomu, že Saúdská Arábie zaujímá stále významnější roli regionálního zprostředkovatele a mezinárodního hráče;

D. vzhledem k tomu, že Saúdská Arábie posiluje dialog a spolupráci s EU v oblasti lidských práv;

Dvoustranné vztahymezi EUa Saúdskou Arábií

1. vyzdvihuje pozitivní zapojení EU a Rady pro spolupráci v Zálivu během summitu EU a Rady pro spolupráci v Zálivu; prohlašuje, že EU usiluje o posílení dvoustranných vztahů s každým partnerem z Rady pro spolupráci v Zálivu prostřednictvím dohod o strategickém partnerství, které by umožnily řešit současný nedostatek právně závazného rámce pro dvoustranné vztahy mezi EU a Saúdskou Arábií a uvolnily potenciál pro hlubší a širší spolupráci v oblastech, jako je bezpečnost, obchod, energetika, klima, výzkum, inovace, umělá inteligence, konektivita, digitální správa, vzdělávání, kultura, výzkum, mládež a mezilidské kontakty;

2. vyzdvihuje spolupráci Saúdské Arábie s EU v oblasti zahraniční a bezpečnostní politiky;

3. vítá potenciál pro další hospodářskou spolupráci mezi EU a Saúdskou Arábií v oblasti udržitelné energetiky, kritických surovin, informačních technologií a podnikání a konstatuje v této souvislosti, že hospodářská spolupráce mezi EU a Saúdskou Arábií je základem dvoustranných vztahů;

4. opětovně zdůrazňuje, že EU je odhodlána podporovat Saúdskou Arábii v její snaze o socioekonomickou diverzifikaci a reformy, včetně podpory udržitelného rozvoje;

5. opětovně zdůrazňuje, že EU je i nadále odhodlána prosazovat bezpečnou a vzájemně výhodnou dohodu o bezvízovém styku se zbývajícími pěti zeměmi Rady pro spolupráci v Zálivu a zajistit jim tak rovné zacházení;

Priority zahraniční politiky Saúdské Arábie a příležitosti pro EU

6. vítá rostoucí význam Saúdské Arábie jako diplomatického aktéra, který přispívá k mezinárodní stabilitě, zejména v souvislosti s izraelskou vojenskou operací v Gaze a s nedávným vývojem v Sýrii, Libanonu, Jemenu, Rudém moři a Súdánu;

7. vzhledem k eskalaci dění v těchto regionech vyzývá k posílení zahraniční a bezpečnostní spolupráce; zdůrazňuje, že společné sdělení o strategickém partnerství se zeměmi Rady pro spolupráci v Zálivu i budoucí dohoda o strategickém partnerství obsahují výzvu k posílení spolupráce v politické a bezpečnostní oblasti;

8. vyzývá Saúdskou Arábii, aby pokračovala ve spolupráci mezi EU a Saúdskou Arábií v oblasti boje proti terorismu a předcházení radikalizaci;

9. oceňuje úsilí Saúdské Arábie o podporu deeskalace v souvislosti s izraelskou vojenskou operací v Gaze, její podporu humanitární pomoci a její výzvy k příměří a propuštění rukojmích;

10. oceňuje trvalé zapojení Saúdské Arábie v otázce Sýrie, včetně regionálních konzultací zaměřených na stabilizaci a obnovu země po skončení konfliktu; zdůrazňuje, že je důležité zachovat územní celistvost Sýrie;

11. opětovně potvrzuje podporu EU politické a socioekonomické obnově Libanonu a zdůrazňuje význam spolupráce mezi EU a Saúdskou Arábií při provádění rezoluce Rady bezpečnosti OSN č. 1701 (2006), podpoře libanonských ozbrojených sil a podpoře odzbrojení Hizballáhu, zároveň však odsuzuje útoky izraelských obranných sil;

12. oceňuje konstruktivní přístup Saúdské Arábie v nynější situaci napjatých regionálních vztahů, který spočívá v úsilí o diplomatickou normalizaci vztahů s Íránem, a vyzdvihuje společný postoj EU a Saúdské Arábie proti íránským spojencům a proti rozvoji íránského jaderného programu;

13. vyzdvihuje společnou prioritu EU a Saúdské Arábie, kterou je nastolení trvalého míru v Jemenu, a oceňuje trvalé odhodlání Saúdské Arábie dosáhnout v Jemenu inkluzivního politického řešení;

14. vítá rijádské rozhovory o plánu dalšího postupu, které zprostředkovala OSN v lednu 2025 a které přinesly pokrok ohledně časových harmonogramu pro odzbrojení Hútíů; upozorňuje, že tyto harmonogramy jsou i nadále závislé na hospodářské pomoci Saúdské Arábie;

15. zdůrazňuje, že EU je neochvějně odhodlána zajistit ochranu námořních tras a mezinárodních plavebních práv v Rudém moři; zdůrazňuje spolupráci zpravodajských služeb Saúdské Arábie a členských států EU, které se účastní mise EUNAVFOR Aspides;

16. vítá zapojení Saúdské Arábie do organizace jednání o příměří na Ukrajině;

17. bere na vědomí závazek Saúdské Arábie investovat ve Spojených státech 600 miliard USD, včetně dohody o obraně a strategické spolupráci v oblasti nových technologií;

18. oceňuje úlohu Saúdské Arábie v mnohostranné spolupráci, včetně jejího rostoucího zapojení v Africe, zejména v její sahelské oblasti, a v Asii;

19. konstatuje, že Saúdská Arábie byla oficiálně vyzvána, aby se stala členem skupiny zemí BRICS;

20. bere na vědomí posílení bilaterálních vztahů mezi Saúdskou Arábií a Tureckem, zejména v oblasti bezpečnosti a obrany;

Socioekonomická transformace Saudské Arábie a příležitosti pro EU

21. vítá ambiciózní plány Saúdské Arábie v rámci Vize 2030, nastiňující smysluplné socioekonomické reformy, které mají modernizovat zemi a její instituce a diverzifikovat její hospodářství;

22. vyzývá Saúdskou Arábii, aby v rámci svých plánů Vize 2030 transformovala svou energetiku a přešla na obnovitelné zdroje energie a zelený vodík; konstatuje, že EU je připravena spolupracovat se svými saúdskoarabskými partnery na projektech podporujících environmentální cíle obou regionů;

23. s uznáním konstatuje, že Saúdská Arábie dosáhla značného pokroku při řešení vysoké míry nezaměstnanosti mladých lidí, když ji z 35,01 % v roce 2006 snížila do roku 2023 na 16 %; doporučuje Saúdské Arábii, aby této otázce věnovala i nadále prioritní pozornost;

24. zdůrazňuje významný pokrok, kterého Saúdská Arábie dosáhla v oblasti posílení postavení žen, neboť podíl žen na trhu práce vzrostl na 36 % a ženy získaly právo řídit a cestovat bez mužského doprovodu;

25. bere na vědomí, že Saúdská Arábie zahájila v době před konáním výstavy EXPO 2030 a mistrovství světa ve fotbale 2034, které pořádá, řadu ambiciózních infrastrukturních projektů;

26. uznává příležitost pro spolupráci mezi EU a Saúdskou Arábií v rámci iniciativy hospodářského koridoru Indie–Blízký východ–Evropa, která by měla vést k investicím do elektrických kabelů, podmořských telekomunikačních a datových kabelů a také do potrubí pro zelený vodík;

Lidská práva

27. vyzývá k užší spolupráci mezi EU a Saúdskou Arábií v oblasti lidských práv; vítá dialogy o lidských právech mezi EU a Saúdskou Arábií, které vedou Komise pro lidská práva Saúdské Arábie a Evropská komise; čtvrtý dialog se uskutečnil v Rijádu v prosinci 2024;

28. oceňuje významné sociální reformy, které Saúdská Arábie provedla, jako jsou nové zákony o občanskoprávních úkonech, pokrok v oblasti posílení postavení žen, práce na přípravě trestního zákoníku, zlepšení systému kafala pro migrující pracovníky a zavedení nových pracovněprávních předpisů;

29. oceňuje rostoucí zapojení občanské společnosti v království, kde je registrováno více než 5 400 sdružení a organizací, a vyzývá k dalším opatřením na podporu a udržení tohoto pozitivního trendu;

30. bere na vědomí strategii Saúdské Arábie v oblasti lidských práv pro mistrovství světa ve fotbale v roce 2034; znovu potvrzuje připravenost EU podporovat probíhající reformy v oblasti lidských práv a práce; vyzývá k posílení spolupráce s OSN a Mezinárodní organizací práce v oblasti práv migrujících pracovníků, zejména před výstavou EXPO 2030 a turnajem;

31. znovu potvrzuje principiální závazek EU spolupracovat se Saúdskou Arábií na zrušení trestu smrti;

32. vyzývá Saúdskou Arábii, aby ratifikovala všechny příslušné mezinárodní úmluvy o lidských právech;

°

° °

33. pověřuje svou předsedkyni, aby předala toto usnesení Radě a Komisi.

VYSVĚTLUJÍCÍ PROHLÁŠENÍ

Tato zpráva přichází v okamžiku, který je klíčový jak pro Evropskou unii, tak pro Království Saúdská Arábie. Království v rámci své strategie Vize 2030 provádí ambiciózní a dalekosáhlou transformaci, a Evropský parlament v této souvislosti zvyšuje svou angažovanost a poprvé jmenoval zvláštního zpravodaje pro vztahy mezi EU a Saúdskou Arábií. Důvodem je nejen rostoucí strategický význam Saúdské Arábie – včetně jejího postavení předního člena Rady pro spolupráci v Zálivu (GCC) –, ale také záměr Parlamentu hrát aktivnější roli při utváření tohoto rozvíjejícího se partnerství.

Saúdská Arábie prochází složitým a ambiciózním procesem sociálně-ekonomických reforem zaměřených na modernizaci institucí, větší sociální otevřenost a snižování závislosti na ropě. Tyto změny představují nové příležitosti pro zapojení EU, zejména v oblastech společného zájmu, jako je diverzifikace hospodářství, inovace, opatření v oblasti klimatu, vzdělávání a regionální stabilita.

V kontextu měnící se geopolitické dynamiky a zvýšené nejistoty musí EU prohloubit své vazby s klíčovými mezinárodními aktéry, zejména v oblasti Perského zálivu. Saúdská Arábie se stále více prosazuje na regionální i globální scéně – nejen v oblasti diplomacie a energetiky, ale také díky svému rostoucímu zapojení do mírového úsilí a mnohostranné spolupráce. Tato zpráva zdůrazňuje významný potenciál pro sbližování, zejména v oblasti podpory politické stability a bezpečnosti na Blízkém východě.

Nepřináší vyčerpávající přehled vztahů mezi EU a Saúdskou Arábií, ale navrhuje konstruktivní plán pro prohloubení a vyvážení naší spolupráce v politické, hospodářské a sociální oblasti. Podtrhuje rovněž důležitost finalizace budoucí dohody o strategickém partnerství, která by formalizovala a rozšířila dvoustrannou spolupráci.

Zásadní význam pro tento vztah mají lidská práva a základní svobody. Zpráva oceňuje pokrok v oblastech, jako je posílení postavení žen a zapojení občanské společnosti, a zároveň vyzývá k pokračování reforem a většímu souladu s mezinárodními normami v oblasti lidských práv.

Sdělení této zprávy je jasné: EU a Saúdská Arábie mají silný společný zájem na spolupráci. Díky vzájemnému respektu, otevřenému dialogu a pragmatickému, do budoucna orientovanému přístupu může toto partnerství významně přispět k řešení složitých problémů dnešního propojeného světa.

PŘÍLOHA: SUBJEKTY NEBO OSOBY, OD NICHŽ ZPRAVODAJKA OBDRŽELA PODNĚTY

Zpravodajka v souladu s článkem 8 přílohy I jednacího řádu prohlašuje, že při vypracovávání návrhu zprávy až do okamžiku jejího přijetí ve výboru obdržela podněty od těchto subjektů nebo osob:

Subjekt či osoba
Human Rights Commission (Komise pro lidská práva)

Výše uvedený seznam je sestaven na výhradní odpovědnost zpravodaje.

Pokud jsou na seznamu uvedena jména, funkce, případně jména i funkce fyzických osob, zpravodajka prohlašuje, že příslušné fyzické osoby byly seznámeny s prohlášením Evropského parlamentu o ochraně osobních údajů č. 484 (https://www.europarl.europa.eu/data-protect/index.do), které stanoví podmínky platné pro zpracování jejich osobních údajů a práva související s tímto zpracováním.